

Підсумки Пленарного засідання FATF, 21-23 Червня 2023 року

м. Париж, 23 червня 2023 року – Сьогодні завершилося третє Пленарне засідання FATF під головуванням Т. Раджа Кумара з Сінгапуру. Делегати з понад 200 юрисдикцій Глобальної мережі взяли участь у цих дискусіях у штаб-квартирі FATF у місті Парижі. Боротьба з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та розповсюдженням зброї масового знищення вимагає глобальної відповіді. Тому дуже важливо, щоб усі країни Глобальної мережі вживали колективних заходів для подолання цих ризиків. Ці важливі питання обговорювалися під час [щорічного засідання FATF-FSRB на високому рівні](#), яке відбулось перед Пленарним засіданням FATF.

FATF знову висловлює своє глибоке співчуття народу України у зв'язку з безпідставною втратою людських життів і руйнуванням української інфраструктури та суспільства внаслідок триваючого військового вторгнення Російської Федерації в Україну. Агресивна війна Російської Федерації проти України, що триває та посилюється, суперечить принципам FATF щодо сприяння безпеці, захисту та цілісності глобальної фінансової системи та зобов'язанням щодо міжнародного співробітництва та взаємної поваги, на основі яких члени FATF погодилися впроваджувати та підтримувати Стандарти FATF. [Призупинення](#) членства Російської Федерації залишається в силі.

Після заяв, що публікувались з березня 2022 року, FATF знову наголошує, що всі юрисдикції повинні бути пильними щодо існуючих і нових ризиків від обходу заходів, вжитих проти Російської Федерації з метою захисту міжнародної фінансової системи.

Члени FATF погодилися опублікувати четверте цільове оновлення щодо імплементації Рекомендацій FATF про віртуальні активи та постачальників послуг, пов'язаних з віртуальними активами. Члени FATF також просунули роботу над запобіганням зловживанню неприбутковими організаціями і домовилися винести на громадське обговорення потенційні зміни до Рекомендації 8 та оновлений документ FATF «Кращі практики у сфері боротьби зі неправомірним використанням неприбуткових організацій».

Члени FATF були поінформовані про хід поточної роботи, включаючи проекти щодо неправомірного використання громадянства і резидентства в інвестиційних схемах, відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаного з шахрайством з використанням кібертехнологій, а також щодо використання краудфандингу для фінансування тероризму. Пленарне засідання також обговорило можливі зміни до Рекомендацій 4 і 38, щоб надати країнам рішучі правові заходи для заморожування, арешту і конфіскації майна, отриманого злочинним шляхом, і майна еквівалентної вартості, включаючи конфіскацію без винесення обвинувального вироку. FATF планує завершити

ці проєкти у жовтні 2023 року. Члени FATF також погодили нові проєкти, включаючи проєкт щодо посилення розслідувань та судового переслідування за відмивання коштів.

Пленарне засідання подякувало Віце-президенту Elisa de Anda Madrazo з Мексики, яка залишає посаду, за її роботу та привітало Jeremy Weil з Канади, який замінить її на цій посаді з 01 липня 2023 року.

Відповідність стандартам FATF

Взаємна оцінка Люксембургу

FATF обговорила і прийняла звіт про взаємну оцінку Люксембургу, в якому оцінювалася ефективність заходів, прийнятих цією країною для боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, а також їх відповідність Рекомендаціям FATF.

Пленарне засідання дійшло висновку, що Люксембург досяг високого рівня технічної відповідності вимогам FATF, а його режим ПВК/ФТ дає хороші результати. Люксембург досяг гарного розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, з якими він стикається, що особливо важливо з огляду на його статус регіонального та міжнародного фінансового центру. Країна досягла міцної внутрішньої співпраці та координації як на політичному, так і на оперативному рівнях, у тому числі у використанні фінансової розвідки та доступу до інформації про бенефіціарну власність, а також конструктивної співпраці зі своїми міжнародними партнерами. Люксембургу необхідно зосередитися на посиленні заходів у певних сферах, включаючи вдосконалення виявлення, розслідування та судового переслідування більш складних випадків відмивання коштів, відповідно до профілю ризику країни. Люксембург також повинен посилити ризико-орієнтований нагляд за своїм нефінансовим сектором, продовжувати розвивати і поширювати своє розуміння ризиків фінансування тероризму як у державному, так і в приватному секторах, а також застосовувати пропорційні і стримуючі санкції за недотримання вимог до фінансового і нефінансового секторів.

FATF опублікує звіт до вересня після завершення перевірки якості та узгодженості FATF.

Юрисдикції з високим рівнем ризику та інші юрисдикції, щодо яких здійснюється моніторинг

Юрисдикції під посиленням моніторингом

Юрисдикції, які перебувають під посиленням моніторингом, активно співпрацюють із FATF для усунення стратегічних недоліків у своїх режимах

протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Коли FATF ставить юрисдикцію під посилений моніторинг, це означає, що країна зобов'язалася швидко усунути виявлені стратегічні недоліки в узгоджені терміни. Новими юрисдикціями, які підлягають посиленому моніторингу, є Камерун, Хорватія та В'єтнам.

- Юрисдикції під посиленим моніторингом – 23 червня 2023 року

Юрисдикції, щодо яких діє заклик до дії

FATF визначає країни або юрисдикції з серйозними стратегічними недоліками для протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Ці юрисдикції підлягають заклику до дій для захисту міжнародної фінансової системи. До цього списку не додано нових країн/юрисдикцій.

- Юрисдикції з високим рівнем ризику, які підлягають заклику до дії – 23 червня 2023 року

5-й раунд взаємної оцінки FATF

Члени FATF продовжили підготовку до п'ятого раунду взаємних оцінок. Це включає розробку Універсальних процедур, які будуть застосовуватися до всіх оцінок, що проводитимуться в наступному раунді, незалежно від відповідального органу, що проводить оцінку. Делегати заслухали оновлену інформацію про програму підготовки експертів, яка має на меті забезпечити, щоб кожна взаємна оцінка в наступному раунді проводилася повністю підготовленою групою експертів, що складається з досвідчених фахівців у сфері ПВК/ФТ.

FATF також обговорила підготовку FSRB до наступного раунду взаємних оцінок.

Стратегічні ініціативи

Цільове оновлення FATF щодо імплементації стандартів FATF стосовно віртуальних активів/VASP

Чотири роки по тому, як FATF посилила свої стандарти для боротьби з віртуальними активами та постачальниками послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів (VASP), глобальна імплементація цих заходів залишається відносно слабкою. Згідно зі звітами FATF про взаємну оцінку та про прогрес, майже три чверті юрисдикцій лише частково відповідають або не відповідають вимогам FATF. Багато юрисдикцій ще не впровадили основоположні вимоги, а більше половини респондентів опитування не

зробили жодних кроків у напрямку імплементації «правила подорожей» (“travel rule”) – ключової вимоги FATF щодо запобігання переказу коштів фізичним або юридичним особам, які потрапили під дію санкцій. Відсутність регулювання створює значні лазівки для злочинців, якими вони можуть скористатися. Заповнення прогалін у глобальному регулюванні віртуальних активів є нагальним пріоритетом. FATF закликає всі країни без зволікань застосувати правила ПВК/ФТ до постачальників послуг, пов’язаних з обігом віртуальних активів.

27 червня FATF опублікує звіт, в якому закликатиме країни якнайшвидше імплементувати Рекомендації FATF щодо віртуальних активів та VASP, в тому числі правило подорожей, щоб закрити ці лазівки. У звіті також висвітлюються нові ризики, зокрема, пов’язані з незаконною діяльністю КНДР, пов’язаною з віртуальними активами, які використовуються для фінансування програми створення зброї масового знищення, а також з децентралізованими фінансами та піринговими операціями.

FATF продовжуватиме сприяти глобальному дотриманню вимог і в першій половині 2024 року опублікує таблицю, в якій буде показано, які кроки юрисдикції-члени FATF та інші юрисдикції з істотною діяльністю VASP зробили для виконання Рекомендації 15.

Повернення активів FATF

FATF продовжила роботу з перегляду Стандартів FATF, що стосуються повернення активів, відповідно до свого пріоритету – посилення заходів, що вживаються країнами для позбавлення злочинців їхніх доходів, отриманих злочинним шляхом. FATF має на меті надати новий набір інструментів, які країни повинні використовувати для ефективного заморожування, арешту та конфіскації майна, отриманого злочинним шляхом, як на національному рівні, так і в рамках міжнародного співробітництва. На цьому Пленарному засіданні було досягнуто ключового етапу для просування реформ, які FATF планує повністю затвердити в жовтні 2023 року, пов’язаних з Рекомендаціями 4 і 38.

Діяльність FATF у сфері боротьби з корупцією

Діяльність FATF є цінним внеском у боротьбу з корупцією, який доповнює роботу інших міжнародних органів у цій сфері. На Пленарному засіданні прийнято внутрішній інструмент для полегшення оцінки виконання Рекомендації 36, яка вимагає від країн виконання відповідних статей Конвенції Організації Об’єднаних Націй проти корупції (UNCAC), з метою покращення узгодженості цих оцінок в рамках Глобальної мережі. Члени FATF також були поінформовані про прогрес у поточній роботі щодо неправомірного використання громадянства та резидентства в інвестиційних схемах, що також зробить цінний внесок в антикорупційну діяльність.

Непередбачувані наслідки неправильного застосування стандартів FATF

З 2021 року FATF зосередилася на пом'якшенні непередбачуваних наслідків неправильного або непослідовного застосування Рекомендацій FATF, які можуть призвести до де-рискінгу, фінансового виключення та неправомірного націлювання на неприбуткові організації.

Боротьба із неправомірним використанням неприбуткових організацій для фінансування тероризму

У жовтні 2021 року FATF завершила свій перший етап підведення підсумків та аналізу непередбачуваних наслідків і вирішила провести кілька напрямків подальшої предметної роботи, включаючи потенційну розробку політики, у відповідних робочих групах. На цьому Пленарному засіданні делегати обговорили хід цієї роботи, включаючи потенційні зміни до Рекомендації 8, яка спрямована на захист неприбуткових організацій від ймовірного неправомірного використання для фінансування тероризму. Зміни будуть спрямовані на вирішення проблеми надмірного застосування превентивних заходів до сектору неприбуткових організацій у деяких країнах, визнаючи негативний вплив, який це може мати на законну діяльність неприбуткових організацій.

Делегати також обговорили оновлення документу FATF з найкращих практик боротьби із неправомірним використанням неприбуткових організацій. Оновлений документ має на меті допомогти країнам, фінансовим установам та неприбутковим організаціям ефективно впроваджувати ризико-орієнтовані заходи, для захисту неприбуткових організацій від ймовірного неправомірного використання для фінансування тероризму, не порушуючи та не перешкоджаючи законній діяльності неприбуткових організацій.

Пленарне засідання вирішило випустити переглянутий документ про найкращі практики та потенційні зміни до Рекомендації 8 для публічних консультацій. Обидва документи є результатом широких консультацій із заінтересованими сторонами, в тому числі з приватним сектором та громадянським суспільством на Консультативному форумі приватного сектору, що відбувся у травні. FATF вітає подальші думки з цього питання та очікує на завершення цієї роботи на своєму Пленарному засіданні у жовтні 2023 року.

Оцінка непередбачуваних наслідків

Процес взаємних оцінок FATF відіграє вирішальну роль у виявленні та вирішенні проблем, пов'язаних з неналежним виконанням Рекомендацій FATF. На Пленарному засіданні погоджено зміни до Методології 5-го раунду взаємних оцінок, яка була прийнята в березні 2022 року. Зміни передбачають,

щоб кожна оцінка в наступному раунді враховувала непередбачувані наслідки, зокрема, неналежне застосування Рекомендацій FATF.

Віце-президент FATF

Пленарне засідання подякувало Віце-президенту Elisa de Anda Madrazo (Мексика), яка залишає посаду, за її рішучу відданість боротьбі з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, її мудре керівництво, в тому числі щодо реагування FATF на непередбачувані наслідки, а також за її неоціненний внесок у роботу FATF.

FATF привітала її наступника Jeremy Weil з Канади, який приступить до виконання своїх обов'язків 01 липня.